

Samhällsvetenskapliga fakulteten

SOAP04, Grundläggande psykoterapiutbildning på kognitiv-beteendereinriktad grund, 45 högskolepoäng
Basic Psychotherapeutical Course in Cognitive-Behavioral Therapy, 45 credits
Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Socialhögskolans institutionsstyrelse 2013-10-16 att gälla från och med 2014-09-01, höstterminen 2014.

Allmänna uppgifter

Kursen ges som fristående kurs.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde

Socialt arbete

Fördjupning

AXX, Avancerad nivå, kursens fördjupning kan inte klassificeras

Kursens mål

Efter avslutad utbildning skall studenten

Kunskap och förståelse:

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen
- visa fördjupad kunskap om ett professionellt terapeutiskt förhållningssätt med speciellt beaktande av etiska överväganden och ansvarsfrågor i behandlingsarbetet
- visa fördjupade kunskaper om centrala teorier och modeller för beskrivning och förklaring av psykopatologiska tillstånd utifrån ett kognitivt-beteendereinriktat perspektiv
- visa kunskap om och förståelse för olika psykiska sjukdomstillstånd samt psykiatrisk diagnostik

- visa kännedom om psykoterapiforskning: metoder och resultat
- visa kunskap om och förståelse för olika psykoterapiformer
- visa kunskap om förhållanden i samhället som påverkar individers och grupper hälsa
- visa kunskap om relevanta författningar

Färdigheter och förmåga:

- visa förmåga att under handledning bedriva kognitiv-beteendeariktad psykoterapi
- visa förmåga att integrera teoretisk kunskap och klinisk tillämpning
- visa sådana färdigheter som krävs att under handledning och i samverkan med patienten genomföra kliniska bedömningar samt upprätthålla, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapeutiska behandlingsprogram inom området för kognitiv-beteendeariktad individualterapi
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera åtgärder och behandlingsresultat med berörda parter samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa
- visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper
- visa förmåga att följa kunskapsutvecklingen inom psykoterapiområdet

Värderingsförmåga och förhållningssätt:

- visa förmåga att fortlöpande utveckla självkännedom och empatisk förmåga
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter, med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens

Kursens innehåll

Kursen syftar till att den studerande skall förvärva grundläggande teoretiska och praktiska kunskaper i psykoterapeutiskt arbete. Kursen ger den teoretiska delen samt metodkunskap i form av psykoterapeutiskt arbete under handledning.

Kursen omfattar fem delkurser som löper mer eller mindre parallellt.

Delkurs 1: Teori och metod, 20 högskolepoäng

Delkursen innehåller i huvudsak genomgång av metoder och centrala teorier inom området för kognitiv-beteendeariktad terapi. Terapeutiska interventioner, kognitivt förhållningssätt och samtals- och intervjueteknik studeras och tränas. Dessutom belyses skeenden i den terapeutiska relationen. I huvudsak betonas individuell psykoterapi, men gruppterapi samt par- och familjeterapi berörs också. Vidare tas andra psykoterapiformer upp samt psykoterapeutisk integration.

Delkurs 2: Psykopatologi och psykiatrisk diagnostik samt metoder för bedömning och problemformulering, 10 högskolepoäng

Delkursen innehåller genomgång av centrala teorier och modeller för beskrivning och förklaring av psykopatologi. Metoder för "case formulation", problemanalys och kognitiv konceptualisering studeras och tränas. Kursen omfattar dessutom fördjupad kunskap om psykiska sjukdomars uppkomst och utveckling ur ett biologiskt, evolutionspsykologiskt, kognitivt och inlärningspsykologiskt perspektiv. Dessutom berörs psykopatologiska frågeställningar utifrån såväl emotionspsykologi som utvecklingspsykologi. Vidare belyses neuropsykiatriska frågeställningar. Psykofarmakologisk kunskap delges under kursens gång och den senaste forskningen inom psykopatologin lyfts fram och diskuteras.

Delkurs 3: Forsknings- och utvärderingsmetoder, vetenskapsteori och psykoterapiforskning, 3 högskolepoäng

Delkursen innehåller undervisning avseende forskningsmetodik och metoder för utvärdering. Aktuell psykoterapiforskning, forskningsmetoder och resultat samt forskningsetik belyses och diskuteras. Vetenskapliga artiklar granskas. I undervisningen sker också en genomgång av grundläggande begrepp inom vetenskapsteori.

Delkurs 4: Lagstiftning, etik och journalföring, 2 högskolepoäng

Delkursen innehåller genomgång av etiska frågeställningar i samband med utövandet av psykoterapi. Utöver att etiska frågeställningar belyses studeras de lagar och juridiska regler som gäller för klinisk verksamhet i allmänhet och för psykoterapeutisk verksamhet i synnerhet.

Delkurs 5: Handlett klientarbete, 10 högskolepoäng

Delkursen omfattar en integrering av teori och metod. De studerande lär sig att omsätta den kunskap som inhämtas på utbildningens andra kurser i praktisk tillämpning i ett terapeutiskt arbete med patienter/klienter. Fortlöpande under utbildningen bedriver de studerande individuellt terapeutiskt arbete under handledning med två till tre på varandra följande terapiärenden. Handledning ges i grupper (om 3-4 personer) och omfattar totalt 120 timmar. Vid handledningen används videoupptagningar av psykoterapisessionerna.

Förutom att fullfölja individuell behandling av två till tre fall krävs att den studerande redovisar två av de handledda terapifallen skriftligt i form av en behandlingsrapport.

Kursens genomförande

I undervisningen ingår föreläsningar, seminarier och klientarbete under handledning. De studerande uppmuntras till aktivt och självständigt kunskapsinhämtande, kritisk granskning och reflektion. Integrering av de teoretiska momenten med praktisk tillämpning ska betonas starkt under hela utbildningen.

Kursens examination

Examination på delkurs 1-4 sker genom aktivt deltagande i seminarier och fullgörandet av arbetsuppgifter samt genom skriftliga och/eller muntliga prov. Nytt prov anordnas inom en månad efter ordinarie provtillfälle. Vidare erbjuds en uppsamlingsexamination vid ett senare tillfälle.

För godkänt på delkurs 5 krävs förutom fullgjord handledning och terapisanmanfattning också fullgjort deltagande i psykoterapiseminarier. Examinationen sker på grundval av handledarens bedömning i samråd med examinator.

Vid obligatoriska moment kan frånvaro vid enstaka tillfällen kompenseras i överenskommelse med examinator.

Mer detaljerade uppgifter angående examinationsformer på denna kurs skall fastställas av institutionsstyrelsen och meddelas vid kursstarten samt publiceras på kursens hemsida.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd. Som betyg används något av uttrycken Godkänd och Underkänd. För betyget Godkänd krävs att kursdeltagaren fullföljer samtliga examinationsuppgifter och uppfyller de mål som anges för kursen.

Förkunskapskrav

Förutom grundläggande behörighet gäller krav för särskild behörighet. Samtliga tre behörighetskrav nedan måste uppfyllas.

För särskild behörighet krävs att den sökande uppfyller samtliga krav nedan:

1. har någon av följande yrkesexamen: socionomexamen, sjuksköterskeexamen med specialisering i psykiatri, psykologexamen eller läkarexamen. Även sjukgymnast, arbetsterapeut, logoped, specialpedagog eller specialistsjuksköterska kan bedömas som behörig under förutsättning att den sökande har 30hp i psykologi eller psykiatri.

2. har minst två års arbetslivserfarenhet med professionell människovårdande inriktning efter yrkesexamen. Anställningen skall ha omfattat minst 50 procent av en heltidsanställning.

3. under utbildningstiden har arbetsuppgifter hos arbetsgivare, annan än i egen verksamhet, som innebär kontinuerliga patient/klientkontakter. Detta innebär att den sökande under kurstiden ska ha sådana terapeutiska arbetsuppgifter på arbetsplatsen som kan utgöra underlag för meningsfull handledning inom vald inriktning. Dessa arbetsuppgifter skall skriftligen intygas av arbetsgivare. Anställningen(arna) skall omfatta minst 50 procent av en heltidsanställning och fortgå under hela utbildningstiden.

Övrigt

Vid antagning till den grundläggande psykoterapiutbildningen måste i de flesta fall göras ett urval av de behöriga sökandena. Kriterierna för urval är godkända av Antagningsnämnden 2013-06-12 och finns på Socialhögskolans hemsida.

För behörighet att antas till Psykoterapeutprogrammet, 90 högskolepoäng, vid institutionen för psykologi vid Lunds universitet krävs att den sökande uppfyller de särskilda behörighetsvillkor som fastställts av fakultetsstyrelsen 2012-05-03, Dnr S 2012/164. För socionomer eller motsvarande krävs stipulerad vidareutbildning i psykoterapi (Steg 1-utbildning). SOAP04, med komplettering av föreskriven egenterapi, är en sådan utbildning. För mer information om behörighet att söka den legitimationsgrundande psykoterapeut- utbildningen vid Lunds universitet se: <http://www.psychology.lu.se> eller socialstyrelsens hemsida.

För full kompetens att bedriva psykoterapi under handledning, s k Steg-1 behörighet, måste utbildningen kompletteras med egenterapi, 50 timmar individuellt eller 120 timmar i grupp. Dessa moment ingår inte i den av universitetet meddelade utbildningen. Utbildningen

ger med denna komplettering också behörighet, att tillsammans med övriga förkunskapskrav, söka Psykoterapeutprogrammet vid Lunds universitet.

Prov/moment för kursen SOAP04, Grundläggande psykoterapiutbildning på
kognitiv-beteendeariktad grund

Gäller från V10

- 0901 Teori och metod, 20,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 0902 Psykopat psykiatrisk diagn, meto f bedömn o problemform, 10,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 0903 Forskn, utvärd.metod, vet.teori o psykoterapiforskn, 3,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 0904 Lagstiftning, etik och journalföring, 2,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 0905 Handlett klientarbete, 10,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd